

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบวิธีการจัดซื้อจัดจ้างการประกวดราคาโดยวิธีประมูลด้วยระบบ e-Auction กับ วิธีประมูลแบบเดิม ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ลักษณะของงาน ขั้นตอนการดำเนินการที่จัดซื้อจัดจ้างการประกวดราคา โดยวิธีประมูลด้วยระบบ e-Auction กับ วิธีประมูลแบบเดิม โดยมุ่งศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ ความพึงพอใจ และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่พัสดุที่สังกัดส่วนราชการที่เป็นสมาชิกสมาคมผู้บริหารพัสดุแห่งประเทศไทย ในการจัดซื้อจัดจ้างการประกวดราคา โดยวิธีประมูลด้วยระบบ e-Auction กับ วิธีประมูลแบบเดิม รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประมูลด้วยระบบ e-Auction กับ วิธีประมูลแบบเดิม และศึกษาความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้าง ที่มีต่อความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการจัดซื้อจัดจ้าง ความพึงพอใจ และความคิดเห็นในการจัดซื้อจัดจ้างการประกวดราคา โดยวิธีประมูลด้วยระบบ e-Auction กับ วิธีประมูลแบบเดิม

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่พัสดุที่เป็นสมาชิกสมาคมผู้บริหารพัสดุแห่งประเทศไทย จำนวน 361 คน จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า t-test ค่า F-test (One-way ANOVA) ค่าสถิติไคสแควร์ จากนั้นนำข้อมูลไปทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้ระดับความเชื่อมั่นในระดับร้อยละ 95 (แอลฟา = .05) เป็นเกณฑ์ในการยอมรับ หรือปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัย

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา กลุ่มประชากร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.60 มีอายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป ร้อยละ 57.06 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี 85.60 มีระดับตำแหน่ง อยู่ในระดับ 1-3 ร้อยละ 40.70 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้าง 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 66.20 กลุ่มประชากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบและหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างวิธีประมูล e-Auction และ วิธีประมูลแบบเดิมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย .70 และ .67 ตามลำดับ มีความสามารถในการจัดซื้อจัดจ้างวิธีประมูลระบบ e-Auction เทียบเท่ากับ วิธีประมูลแบบเดิม มีค่าเฉลี่ย 2.28 มีความ

พึงพอใจใน การจัดซื้อจัดจ้างวิธีประมูลระบบ e-Auction มากกว่า วิธีประมูลแบบเดิม โดยกลุ่ม
 ประชากร มีความพึงพอใจในการจัดซื้อจัดจ้าง วิธีประมูลระบบ e-Auction มากกว่าวิธีประมูล
 แบบเดิม คิดเป็นร้อยละ 68.43 และ ร้อยละ 31.57 ตามลำดับ มีความคิดเห็นว่า e-Auction ไม่สามารถ
 แก้ปัญหาการฮั้วได้ ร้อยละ 75.60 ประหยัดงบประมาณ ได้มากกว่าวิธีประมูลแบบเดิม ร้อยละ 57.90
 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของ e-Auction ลดลงกว่าวิธีประมูลแบบเดิม ร้อยละ 54.80 ระยะเวลาในการ
 จัดซื้อจัดจ้างของ e-Auction สั้นกว่าวิธีประมูลแบบเดิม ร้อยละ 53.70 ร่าง TOR ของ e-Auction
 สามารถลดการลိ่อกสเป็คได้ มากกว่าวิธีประมูลแบบเดิม ร้อยละ 67.60 การสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง
 สามารถสรุปได้รวดเร็วกว่าวิธีประมูลแบบเดิม ร้อยละ 75.30 สามารถลดการพูดคุยกันระหว่างผู้มี
 สิทธิเสนอราคาที่ผ่านการคัดเลือกได้ ร้อยละ 65.40 คุณภาพของพัสดุที่ได้จากการจัดซื้อจัดจ้างด้วย
 วิธี e-Auction มีคุณภาพและบริการไม่แตกต่างจากวิธีประมูลแบบ เดิมร้อยละ 56.50 ปัญหาและ
 อุปสรรคส่วนใหญ่ในกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง วิธีประมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) คือ ผู้
 ให้บริการตลาดกลาง ร้อยละ 74.20 และ วิธีประมูลแบบเดิม คือ ผู้เสนอราคา ร้อยละ 41.80

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

- 1) เจ้าหน้าที่พัสดุที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจใน
 ระบบและหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้าง วิธีประมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) แตกต่างกัน และปัจจัย
 ส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในระบบและหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างวิธีประมูล
 แบบเดิม ไม่แตกต่างกัน
- 2) เจ้าหน้าที่พัสดุที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการ
 ปฏิบัติงาน แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดซื้อจัดจ้าง วิธีประมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction)
 เทียบกับ วิธีประมูลแบบเดิม แตกต่างกัน
- 3) เจ้าหน้าที่พัสดุที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง
 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตก ต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดซื้อจัดจ้างวิธีประมูล
 อิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) แตกต่างกัน และ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
 แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดซื้อจัดจ้างวิธีประมูลแบบเดิม แตกต่างกัน
- 4) เจ้าหน้าที่พัสดุที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง
 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการแก้ปัญหา
 การฮั้วของ e-Auction

5.3 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่พัสดุที่เป็นสมาชิกสมาคมที่สังกัดส่วนราชการที่เป็นสมาชิกสมาคมนักบริหารพัสดุแห่งประเทศไทย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุมีความรู้ความเข้าใจในระบบและหลักเกณฑ์ของทั้งสองวิธีนั้นอยู่ในระดับมาก และใกล้เคียงกัน อีกทั้งผลการศึกษายังพบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุนั้นมีความสามารถในการจัดซื้อจัดจ้างในทั้งสองวิธีนั้นเท่าเทียมกันอีกด้วย แสดงให้เห็นว่าการที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้กำหนดให้ ภาครัฐที่จัดซื้อจัดจ้างในวงเงินตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปต้องจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีประมูลแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) โดยเริ่มใช้ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 นั้น เป็นผลให้เจ้าหน้าที่พัสดุซึ่ง ณ ปัจจุบันได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธี e-Auction แทนวิธีประมูลแบบเดิม มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดซื้อจัดจ้าง วิธีประมูล e-Auction และวิธีประมูลแบบเดิม นั้นใกล้เคียงกันเป็นอย่างมากนั่นเอง

2) ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุมีความพึงพอใจในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีประมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) มากกว่า วิธีประมูลแบบเดิม โดยเมื่อพิจารณาจากรายละเอียด พบว่า มีความพึงพอใจในคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอราคามากที่สุดนั่นเอง ซึ่งสืบเนื่องมาจาก วิธีประมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) นั้นสามารถตัดสิทธิ์ผู้ที่ไม่ผ่านคุณสมบัติเบื้องต้นตามที่ส่วนราชการต่าง ๆ นั้น ได้ประกาศไว้ ได้ก่อนที่จะถึงวันเคาะราคา ซึ่งเป็นการคัดกรองคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้เสนอราคา

3) ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นวิธีประมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ไม่สามารถแก้ปัญหาการฮั้วกันของบริษัทได้ แต่วิธีนี้สามารถประหยัดงบประมาณมากกว่าเดิม ขึ้นตอนลดลงมากกว่าเดิม ระยะเวลาในการจัดซื้อจัดจ้างลดลง สามารถลดการถือคสเป็คได้มากกว่าเดิม สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างลดลงกว่าเดิม และยังสามารถลดการพูดคุยกันระหว่างผู้มีสิทธิเสนอราคาที่ผ่านมาการคัดเลือกได้มากกว่า แบบเดิมเช่นกัน ซึ่งกล่าวได้ว่า เจ้าหน้าที่พัสดุนั้นมีความคิดเห็นต่อการจัดซื้อจัดจ้างวิธีประมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ในเชิงบวกมากนั่นเอง

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่พัสดุส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ และความคิดเห็นในเชิงบวกในวิธีประมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) มากกว่า วิธีประมูลแบบเดิม แต่มีประเด็นที่เจ้าหน้าที่พัสดุเห็นว่าวิธี e-Auction นี้ไม่สามารถแก้ปัญหาการฮั้วประมูลได้ อันจะส่งผลเสียหายให้กับภาครัฐที่ไม่สามารถประหยัดงบประมาณได้อย่างแท้จริง นั้นหมายความว่าวิธีประมูล e-Auction ที่รัฐบาล

ได้นำมาใช้แทนที่วิธีประมูลแบบเดิมนั้น ไม่สามารถตอบโจทย์ปัญหาใหญ่ของรัฐบาลในเรื่องการ
 กำจัดการฮั้วประมูลของบริษัทได้ ดังนั้น กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ
 เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง ควรพิจารณาทบทวน แนวทาง และ วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง การประกวดราคา
 ด้วยวิธีประมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ให้ดีว่าสมควรที่จะใช้ดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยรัฐและ
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการศึกษาและประเมินผลการดำเนินการการจัดซื้อจัดจ้างวิธีประมูล e-
 Auction ว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาสู่การตัดสินใจของรัฐบาล
 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า รัฐสมควรจะพัฒนาขั้นตอนและหลักเกณฑ์การดำเนินงานจัดซื้อจัด
 จ้างวิธีประมูล e-Auction ให้มีความให้มีความทันสมัย เหมาะสม และรัดกุมมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้
 ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐต่อไป หรือเร่งระดมความคิดในการคิดค้น
 วิธีการจัดซื้อจัดจ้างในรูปแบบใหม่ๆ โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงข้อดีข้อเสียในวิธีการ
 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างวิธีประมูล e-Auction และ วิธีประมูลแบบเดิม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใน
 กฎ ระเบียบ และขั้นตอนการดำเนินงานของวิธีการจัดซื้อจัดจ้างในรูปแบบใหม่ๆ ที่ได้คิดค้นขึ้นมา
 นั้นเอง ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีการคิดค้นวิธีการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ๆ ที่นำมาใช้แทนที่วิธีการแบบเดิมนั้น
 แล้วก็ตาม แต่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสมควรต้องดำเนินการติดตาม สํารวจ และ
 ประเมินผลการดำเนินงานวิธีจัดซื้อ จัดจ้าง เพื่อนำมาใช้พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้าง
 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป อันจะส่งผลถึงคุณภาพของพัสดุที่ได้จัดหามา การประหยัดงบประมาณ การ
 ลดเวลาในการจัดซื้อจัดจ้าง และการป้องกันการฮั้วประมูลได้ นั้นเอง

5.5 ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

- 1) ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพร่วมกับ การศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อความสมบูรณ์ของ
 การวิจัย เช่น การสัมภาษณ์เจ้าของผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก มีความ
 ละเอียด และชัดเจนมากยิ่งขึ้น
- 2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นๆ ของงานจัดซื้อจัดจ้าง การประกวด
 ราคาด้วยวิธีประมูลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) กับ วิธีประมูลแบบเดิม โดยควบคุมกลุ่มตัวอย่างให้
 มีความแตกต่างกัน เช่น ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างระหว่าง เจ้าหน้าที่พัสดุของภาครัฐ กับ
 ภาคเอกชน เป็นต้น